

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de lege privind modificarea
Legii bugetului de stat
pentru anul 2022

CUPRINS

Introducere.....	3
I. Economia Republicii Moldova – prognoza de dezvoltare în anul 2022.....	4
II. Propuneri de modificare a bugetului public național pentru anul 2022.....	5
2.1. Veniturile bugetului public național.....	6
2.2. Cheltuielile bugetului public național.....	8
2.3. Balanța bugetului public național și finanțarea soldului (deficitului) bugetar.....	9
III. Propuneri de modificare a bugetului de stat pentru anul 2022.....	11
3.1. Veniturile bugetului de stat.....	11
3.2. Cheltuielile bugetului de stat.....	13
3.3. Estimările de cheltuieli pe grupe funcționale principale.....	17
3.3.1. Servicii de stat cu destinație generală.....	17
3.3.2. Apărare națională.....	19
3.3.3. Ordine publică și securitate națională.....	19
3.3.4. Servicii în domeniul economiei.....	21
3.3.5. Protecția mediului.....	22
3.3.6. Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale.....	23
3.3.7. Ocrotirea sănătății.....	24
3.3.8. Cultură, sport, tineret, culte și odihnă.....	26
3.3.9. Învățământ.....	27
3.3.10. Protecție socială.....	28
3.4. Relații interbugetare.....	30
3.4.1. Transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat.....	30
3.4.2. Transferurile către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală.....	31
3.4.3. Transferurile către bugetele locale.....	31
3.5. Balanța bugetului de stat și finanțarea soldului (deficitului) bugetar.....	33
3.6. Evoluția datoriei de stat în anul 2022.....	35

Introducere

Proiectul de lege în cauză este elaborat în temeiul prevederilor art.61 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

Criza energetică, inflația galopantă, războiul din țara vecină și conjunctura externă complicată reprezintă multitudinea de factori care au încetinit evoluția economiei naționale.

Factorii de bază care au determinat modificările operate la bugetul de stat pentru anul 2022 sunt:

- impactul situației din regiune, criza din sectorul energetic și prețurile în creștere la produsele de bază și ca urmare necesitatea revizuirii prognozei indicatorilor macroeconomici pentru anul 2022;

- ajustarea indicatorilor bugetari la venituri, cheltuieli și soldul bugetar (deficit), reieșind din prognoza revizuită a indicatorilor macroeconomici pe anul 2022, actualizată și prezentată de către Ministerul Economiei în luna august și mersul executării bugetului de stat în primele 6 luni ale anului curent;

- punerea în aplicare din 1 septembrie 2022 a unor măsuri de susținere atât a populației cât și a agenților economici;

- alocarea de resurse financiare pentru acordarea compensațiilor lunare pentru consumul de gaze naturale, energie electrică și energie termică (Fondul de reducere a vulnerabilității energetice);

- ajustarea sumelor intrărilor de granturi și împrumuturi pentru suport bugetar și proiecte finanțate din surse externe;

- includerea donațiilor din partea persoanelor fizice și juridice și a altor parteneri de dezvoltare, destinate asistenței umanitare pentru cetățenii Ucrainei refugiați în Republica Moldova;

- suplinirea fondurilor de urgență ale Guvernului, în legătură cu gestionarea crizei energetice, crizei refugiaților din Ucraina;

- acordarea plății unice pentru susținerea unor angajați din cadrul autorităților/instituțiilor bugetare;

- majorarea cheltuielilor de personal care derivă din măsuri noi de politici salariale pentru majorarea valorii de referință.

Parametrii bugetari au fost consultați cu misiunea Fondului Monetar Internațional în luna iulie 2022.

Reieșind din modificările operate, volumul bugetului de stat pentru anul 2022 față de volumul aprobat (modificat) se majorează la venituri cu 5 269,8 mil. lei sau cu 10,0% și va constitui 57 971,3 mil. lei, la cheltuieli - cu 3 128,8 mil. lei sau cu 4,3% și va constitui 75 216,3 mil. lei, iar deficitul se micșorează cu 2 141,0 mil. lei sau cu 11,0% și va constitui -17 245,0 mil. lei.

În mod corespunzător se modifică textul legii, iar anexele nr.1-7 se expun în redacție nouă.

I. Economia Republicii Moldova – prognoza de dezvoltare în anul 2022

Ministerul Economiei a revizuit prognoza preliminară a indicatorilor macroeconomici pentru anul 2022, ținând cont de impactul economic provocat de criza refugiaților, criza din sectorul energetic și prețurile în creștere la produsele de bază, fiind consultată cu experții Fondului Monetar Internațional în cadrul vizitei misiunii din perioada 20-29 iulie curent.

Conform scenariului revizuit în luna august, comparativ cu varianta din luna aprilie, perspectivele de creștere a PIB-ului (în termeni reali) în anul curent sunt nule.

Totuși, realizarea scenariului de prognoză pentru anul 2022 ar putea fi mai pesimist decât așteptările, deoarece în continuare persistă riscuri și incertitudini majore cu privire la evoluția crizei din sectorul energetic, precum și perspectivele incerte accentuate de conflictul armat din țara vecină.

Evoluția principalilor indicatori macroeconomici se prezintă în tabelul ce urmează:

Indicatorii	Unitatea de măsură	Anul 2022		
		Prognoze inițiale (la elaborarea proiectului bugetului)	Prognoze revizuite în luna aprilie	Prognoze revizuite în luna august
Produsul intern brut nominal	mild. lei	255,7	273,5	279,7
<i>față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	104,5	100,3	100,0
Indicele prețurilor de consum				
<i>mediu anual</i>	%	106,9	121,9	129,5
<i>la sfârșitul anului</i>	%	106,1	115,7	133,8
Cursul de schimb al leului				
<i>mediu anual</i>	MDL/USD	18,77	18,81	19,14
<i>la sfârșitul anului</i>	MDL/USD	19,21	19,13	19,91
Exporturi	mil. USD	3 225	3 286	4 415
<i>față de anul precedent</i>	%	110,6	104,5	140,4
Importuri	mil. USD	7 200	7 669	8 976
<i>față de anul precedent</i>	%	105,1	106,9	125,1
Soldul balanței comerciale	mil. USD	-3 975	-4 383	-4 561
Producția industrială				
<i>în prețuri curente</i>	mild. lei	74,4	81,0	76,6
<i>față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	107,3	103,5	101,5
Producția agricolă				
<i>în prețuri curente</i>	mild. lei	41,3	55,0	40,1
<i>față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	102,7	97,5	82,0

Indicatorii	Unitatea de măsură	Anul 2022		
		Prognoze inițiale (la elaborarea proiectului bugetului)	Prognoze revizuite în luna aprilie	Prognoze revizuite în luna august
Investiții în active imobilizate				
în prețuri curente	mild. lei	39,9	32,7	37,4
față de anul precedent în prețuri comparabile	%	109,8	105,0	103,5
Salariul nominal mediu lunar	lei	9 900	10 400	10 170
față de anul precedent în prețuri curente	%	110,0	115,6	113,0
față de anul precedent în prețuri comparabile	%	102,9	94,8	87,2
Fondul de remunerare a muncii	mild. lei	73,7	77,7	77,2
față de anul precedent în prețuri curente	%	111,2	115,1	114,4
față de anul precedent în prețuri comparabile	%	104,0	94,4	88,3

*) estimările Ministerul Economiei

II. Propuneri de modificare a bugetului public național pentru anul 2022

Reieșind din prognoza macroeconomică actualizată, precum și ținând cont de dinamica încasărilor în primele 6 luni ale anului 2022, a fost estimat scenariul la venituri, cheltuieli și soldul bugetar (deficit) al bugetului public național pentru anul 2022.

Conform acestui scenariu, comparativ cu bugetul aprobat (modificat), veniturile se vor majora cu 5 617,0 mil. lei, cheltuielile - cu 3 055,0 mil. lei, iar soldul bugetar se va reduce cu 2 562,0 mil. lei.

Estimările actualizate ale bugetului de stat, precum și ale bugetului asigurărilor sociale de stat (BASS), fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală (FAOAM) și bugetelor locale, principalii indicatori ai bugetului public național se prezintă în tabelul următor.

	Aprobat/ estimat (modificat) 2022	Propuneri de modificare (+,-)	Modificat	Aprobat/ estimat (modificat) 2022	Propuneri de modificare (+,-)	Modificat
	mil. lei			% în PIB		
Total venituri BPN	83 993,0	5 617,0	89 610,0	30,71%	1,33%	32,04%
Bugetul de stat	52 701,5	5 269,8	57 971,3	19,27%	1,46%	20,73%
<i>inclusiv transferuri</i>	<i>21,8</i>	<i>-5,4</i>	<i>16,4</i>	<i>0,01%</i>	<i>-</i>	<i>0,01%</i>
Bugetele locale*	22 020,1	356,6	22 376,7	8,05%	-0,05%	8,00%
<i>inclusiv: transferuri</i>	<i>15 820,5</i>	<i>263,8</i>	<i>16 084,3</i>	<i>5,78%</i>	<i>-0,03%</i>	<i>5,75%</i>
BASS	33 042,3	1 155,6	34 197,9	12,08%	0,15%	12,23%
<i>inclusiv: transferuri</i>	<i>14 207,1</i>	<i>1 092,6</i>	<i>15 299,7</i>	<i>5,19%</i>	<i>0,28%</i>	<i>5,47%</i>

	Aprobat/ estimat	Propuneri de	Modificat	Aprobat/ estimat	Propuneri de	Modificat
FAOAM	12 373,7	186,0	12 559,7	4,52%	-0,03%	4,49%
<i>inclusiv: transferuri</i>	6 095,2	-	6 095,2	2,23%	-0,05%	2,18%
Total cheltuieli BPN	103 774,0	3 055,0	106 829,0	37,94%	0,25%	38,19%
Bugetul de stat	72 087,5	3 128,8	75 216,3	26,36%	0,53%	26,89%
<i>inclusiv: transferuri</i>	36 122,8	1 356,4	37 479,2	13,21%	0,19%	13,40%
Bugetele locale*	22 170,1	-93,4	22 076,7	8,11%	-0,21%	7,89%
<i>inclusiv: transferuri</i>	21,8	-5,4	16,4	0,01%	-	0,01%
BASS	33 042,3	1 155,6	34 197,9	12,08%	0,15%	12,23%
FAOAM	12 618,7	215,0	12 833,7	4,61%	-0,03%	4,59%
Soldul total (Deficit (-) / Excedent (+))	-19 781,0	2 562,0	-17 219,0	-7,23%	1,08%	-6,16%
Bugetul de stat	-19 386,0	2 141,0	-17 245,0	-7,09%	0,92%	-6,17%
Bugetele locale*	-150,0	450,0	300,0	-0,05%	0,16%	0,11%
FAOAM	-245,0	-29,0	-274,0	-0,09%	-0,01%	-0,10%

* estimările Ministerului Finanțelor

2.1. Veniturile bugetului public național

În baza modificărilor operate prin Legea nr.112/2022, partea de venituri a bugetului public național a fost modificată în sumă totală de 83 993,0 mil. lei.

În I semestrul al anului 2022, încasările veniturilor bugetului public național s-au majorat cu 6 770,0 mil. lei, sau cu 19,4% comparativ cu perioada similară a anului 2021 și au constituit 41 703,3 mil. lei.

Scenariul estimat pentru anul 2022 propune creșterea veniturilor bugetului public național cu 5 617,0 mil. lei (cu 6,7%), urmare a reestimărilor efectuate acestea vor constitui suma de 89 610,0 mil. lei. Ca pondere în PIB, veniturile bugetului public național în anul 2022 vor atinge un nivel de 32,04% față de 30,71% aprobat/estimat (modificat).

În structura bugetului public național, veniturile bugetului de stat se prognozează în sumă de 57 971,3 mil. lei sau cu o creștere cu 5 269,8 mil. lei sau 10,0 la sută față de aprobat/estimat (modificat).

Veniturile fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală vor crește cu 186,0 mil. lei și vor constitui suma de 12 559,7 mil. lei. Majorarea respectivă se va produce în mare parte din contul primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 114,7 mil. lei, granturilor cu 17,8 mil. lei și donațiilor - 22,8 mil. lei.

Veniturile bugetelor locale (consolidat) se estimează în sumă de 22 376,7 mil. lei, cu 356,6 mil. lei sau 1,6% mai mult față de aprobat/estimat (modificat), inclusiv din contul impozitelor și taxelor cu 92,8 mil. lei.

Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat în bugetul public național vor constitui 34 197,9 mil. lei, cu 1 155,6 mil. lei sau 3,5% mai mult față de aprobat/estimat (modificat), dintre care veniturile proprii ale BASS se vor majora cu 63,0 mil. lei din contul contribuțiilor de asigurări sociale de stat.

În structură, veniturile scontate ale bugetului public național pentru anul 2022 se caracterizează după cum urmează:

	Aprobat / estimat (modificat)		Modificat		Devieri (+,-)	
	suma, mil.lei	ponderea în suma totală,%	suma, mil.lei	ponderea în suma totală,%	suma, mil.lei	ponderea în suma totală,%
Venituri, total	83 993,0	100,0	89 610,0	100,0	5 617,0	-
<i>inclusiv:</i>						
Impozite și taxe	53 285,1	63,4	56 847,8	63,4	3 562,7	
Contribuții și prime de asigurări obligatorii	24 670,0	29,4	24 847,7	27,7	177,7	-1,7
Alte venituri	3 493,9	4,2	3 988,0	4,5	494,1	0,3
Granturi	2 544,0	2,9	3 926,5	4,4	1 382,5	1,4
<i>pentru susținerea bugetului</i>	1 465,4	1,7	3 023,1	3,4	1 557,7	1,6
<i>pentru proiecte finanțate din surse externe</i>	1 078,6	1,3	903,4	1,0	-175,2	-0,3

Partea majoră în totalul veniturilor bugetului public național o dețin impozitele și taxele, ce constituie 63,4% și se estimează în sumă de 56 847,8 mil. lei, majorându-se față de aprobat/estimat (modificat) cu 3 562,7 mil. lei.

Contribuțiile și primele de asigurări obligatorii pentru anul 2022 vor constitui 27,7% din totalul veniturilor bugetului public național și se estimează în sumă de 24 847,7 mil. lei, cu o creștere față de cele aprobat/estimat (modificat) cu 177,7 mil. lei, inclusiv din contul majorării contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat cu 63,0 mil. lei și primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală cu 114,7 mil. lei.

Granturile vor constitui 3 926,5 mil. lei, circa 4,4% din totalul veniturilor bugetului public național. Până la finele anului 2022, se estimează intrări de granturi pentru suport bugetar în sumă de 3 023,1 mil. lei și intrări de granturi pentru implementarea proiectelor finanțate din surse externe - 903,4 mil. lei.

Alte venituri vor constitui circa 4,5% din totalul veniturilor bugetului public național și se estimează în sumă de 3 988,0 mil. lei, cu o majorare cu 494,1 mil. lei față de aprobat/estimat (modificat), în special din contul creșterii încasărilor din donații și impozit unic parcuri IT.

2.2 Cheltuielile bugetului public național

Partea de cheltuieli a bugetului public național aprobat/estimat (modificat) pentru anul 2022 se propune cu o majorare de 3 055,0 mil. lei sau cu 2,9% și va constitui 106 829,0 mil. lei. Ca pondere în PIB, cheltuielile bugetului public național în anul 2022 vor atinge un nivel de 38,2%.

În structura bugetului public național, cheltuielile *bugetului de stat* se prevăd în sumă de 75 216,3 mil. lei, cu o majorare de 3 128,8 mil. lei sau cu 4,3% față de volumul aprobat (modificat) prin Legea nr.112/2022.

Cheltuielile *fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală* vor constitui 12 833,7 mil. lei, fiind majorate cu 215,0 mil. lei sau cu 1,7%, comparativ cu volumul aprobat (modificat) prin Legea nr.114/2022.

Cheltuielile *bugetului asigurărilor sociale de stat* vor constitui 34 197,9 mil. lei, fiind majorate cu 1 155,6 mil. lei sau cu 3,5% comparativ cu volumul aprobat (modificat) prin Legea nr.113/2022.

Cheltuielile *bugetelor locale* se estimează în sumă de 22 076,7 mil. lei, înregistrând o diminuare de 93,4 mil. lei sau cu 0,4% comparativ cu volumul estimat anterior.

În aspect funcțional, cheltuielile bugetului public național pentru anul 2022 se caracterizează după cum urmează:

Denumirea	Aprobat/estimat (modificat)			Propuneri de modificare (+;-)			Modificat		
	mil. lei	% în PIB	% în total	mil. lei	% în PIB	% în total	mil. lei	% în PIB	% în total
Cheltuieli, total	103 774,0	38,0	100,0	3 055,0	0,2	100,0	106 829,0	38,2	100,0
Servicii de stat cu destinație generală	11 234,8	4,1	10,8	996,7	0,3	32,6	12 231,5	4,4	11,4
Apărare națională	901,1	0,3	0,9	12,7	-0,03	0,42	913,8	0,3	0,9
Ordine publică și securitate națională	6 010,2	2,2	5,8	33,2	-0,1	1,1	6 043,4	2,1	5,7
Servicii în domeniul economiei	11 893,5	4,4	11,5	621,2	0,1	20,3	12 514,7	4,5	11,7
Protecția mediului	583,7	0,2	0,6	-93,0		-3,0	490,7	0,2	0,5
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	2 523,9	0,9	2,4	278,8	0,1	9,1	2 802,7	1,0	2,6
Ocrotirea sănătății	15 756,4	5,8	15,2	-682,7	-0,4	-22,3	15 073,7	5,4	14,1
<i>dintre care transferuri acordate între instituțiile din cadrul bugetului de stat</i>	<i>1,3</i>		<i>0,001</i>				<i>1,3</i>		<i>0,001</i>

Denumirea	Aprobat/estimat (modificat)			Propuneri de modificare (+;-)			Modificat		
	mil. lei	% în PIB	% în total	mil. lei	% în PIB	% în total	mil. lei	% în PIB	% în total
Cultura, sport, tineret, culte și odihnă	2 252,0	0,8	2,2	9,6	-0,02	0,31	2 261,6	0,8	2,1
Învățământ	15 527,0	5,7	15,0	57,0	-0,1	1,9	15 584,0	5,6	14,6
Protecție socială	37 092,7	13,6	35,7	1 821,5	0,3	59,6	38 914,2	13,9	36,4

Datele din tabel denotă, că în totalul cheltuielilor bugetului public național se mențin valorile preponderente pentru protecție socială, învățământ, ocrotirea sănătății, precum și pentru domeniul economic.

Cele mai considerabile modificări se atestă la cheltuielile pentru *protecție socială*, acestea fiind majorate cu 1 821,5 mil. lei sau cu 4,9% și vor constitui circa 38 914,2 mil. lei, ce reprezintă 13,9% din PIB sau 36,4% din totalul cheltuielilor bugetului public național.

Cheltuielile curente ale bugetului public național se estimează în sumă de 96 204,1 mil. lei, cu o majorare de 3 161,2 mil. lei sau cu 3,4%, iar *cheltuielile capitale* vor constitui circa 10 624,9 mil. lei sau 3,8% din PIB.

2.3. Balanța bugetului public național și finanțarea soldului (deficitului) bugetar

Creșterea prognozată a veniturilor bugetului public național, față de cele estimate în luna aprilie curent, și necesitățile suplimentare a bugetului pentru finanțarea măsurilor în scopul atenuării șocurilor destabilizatoare (criza energetică, criza refugiaților, presiuni pro-inflaționiste, măsuri pentru susținerea populației vulnerabile) care presupun a fi acoperite din contul creșterii veniturilor, va genera o reducere a deficitului bugetului public național cu 2 562,0 mil. lei, cifrându-se în sumă nominală de 17 219,0 mil. lei (6,2% din PIB) față de 19 781,0 mil. lei estimat la prima modificare a bugetului (7,2% din PIB).

În structura deficitului bugetului public național, bugetului de stat îi revine un deficit de 17 245,0 mil. lei și fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală - 274,0 mil. lei. Bugetele locale au fost estimate cu excedent - 300,0 mil. lei, iar bugetul asigurărilor sociale de stat fiind balansat.

Deficitul bugetului public național pentru anul 2022 (pe tipuri de bugete) se prezintă în următorul tabel:

	mil. lei	
	Aprobat/estimat (modificat)	Modificat
Total Bugetul Public Național	-19 781,0	-17 219,0
<i>ponderea în PIB</i>	<i>-7,2</i>	<i>-6,2</i>

	Aprobat/estimat	Modificat
Bugetul de stat	-19 386,0	-17 245,0
<i>ponderea în PIB</i>	<i>-7,1</i>	<i>-6,2</i>
FAOAM	-245,0	-274,0
<i>ponderea în PIB</i>	<i>-0,1</i>	<i>-0,1</i>
Bugetele locale	-150,0	300,0
<i>ponderea în PIB</i>	<i>-0,1</i>	<i>0,1</i>

Totodată va fi modificată structura surselor de finanțare a deficitului, ca urmare a schimbărilor parvenite în special la intrările de împrumuturi externe, împrumuturilor recreditate interne instituțiilor nefinanciare și financiare și la modificarea soldului mijloacelor bănești în conturi.

Sursele de finanțare ale soldului bugetar a bugetului public național pentru anul 2022 se prezintă în următorul tabel:

mil. lei

	Denumirea	Aprobat / estimat (modificat)	Modificat
	SOLDUL BUGETAR	-19 781,0	-17 219,0
	Surse de finanțare	19 781,0	17 219,0
1	<i>Active financiare</i>	<i>-4 278,9</i>	<i>-2 961,9</i>
	Creanțe interne	1 073,0	1 057,8
	Acțiuni și alte forme de participare în capital	-6,6	-21,8
	Alte creanțe interne	1 079,6	1 079,6
	Împrumuturi recreditate interne a instituțiilor nefinanciare și financiare	-5 351,9	-4 019,7
2	<i>Datorii</i>	<i>18 111,7</i>	<i>16 747,3</i>
	Valori mobiliare de stat emise pe piața primară	-	-
	Valori mobiliare de stat emise pentru asigurarea stabilității financiare	-290,0	-290,0
	Garanții de stat interne	-10,0	-10,0
	Valori mobiliare emise APL	65,0	65,0
	Împrumuturi interne de la instituțiile financiare și nefinanciare	350,0	350,0
	Garanții externe	-113,2	-84,4
	Împrumuturi externe	18 109,9	16 716,7
	primirea împrumuturilor externe	20 968,7	19 405,6
	rambursarea împrumuturilor externe	-2 858,8	-2 688,9
3	<i>Modificarea soldului de mijloace bănești</i>	<i>5 948,2</i>	<i>3 433,6</i>

III. Propuneri de modificare a bugetului de stat pentru anul 2022

Conform scenariului elaborat pentru anul 2022, *veniturile bugetului de stat și cheltuielile bugetului de stat* se majorează cu 5 269,8 mil. lei și cu 3 128,8 mil. lei, iar *soldul bugetar (deficitul)* se micșorează cu 2 141,0 mil. lei.

Conform modificărilor propuse, parametrii bugetului de stat pentru anul 2022 se prezintă în tabelul ce urmează:

mil. lei

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
Venituri	52 701,5	5 269,8	57 971,3
Cheltuieli	72 087,5	3 128,8	75 216,3
Sold bugetar (deficit)	-19 386,0	2 141,0	-17 245,0

3.1. Veniturile bugetului de stat

Comparativ cu bugetul modificat conform Legii nr.112/2022, pentru anul 2022 se estimează o creștere a veniturilor bugetului de stat cu 5 269,8 mil. lei, dintre care, veniturile componente de bază a bugetului de stat se majorează cu 5404,8 mil. lei, iar veniturile proiectelor finanțate din surse externe se reduc cu 135,0 mil. lei.

Principalele modificări intervin la:

1. *impozite și taxe* - se majorează cu 3 534,0 mil. lei, sau cu circa 7,4% și vor constitui 51 476,4 mil. lei;

2. *intrările din granturi* la total, vor crește cu 1 299,7 mil. lei, sau cu circa 53,0% și vor constitui 3 753,4 mil. lei;

3. *încasările din alte venituri* se majorează cu 441,5 mil. lei, sau cu circa 19,3% și vor constitui 2 725,1 mil. lei;

4. *suma transferurilor între bugetul de stat și bugetele locale* pentru proiectele finanțate din surse externe se diminuează cu 5,4 mil. lei și va constitui 16,4 mil. lei.

Estimarea veniturilor bugetului de stat pentru anul 2022 pe tipuri de venituri se prezintă în tabelul care urmează:

mil. lei

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
Veniturile bugetului de stat, total	52 701,5	5 269,8	57 971,3
- impozite și taxe	47 942,4	3 534,0	51 476,4
- granturi	2 453,7	1 299,7	3 753,4
- alte venituri	2 283,6	441,5	2 725,1
- transferuri în cadrul BPN	21,8	-5,4	16,4

Impozitele și taxele comparativ cu sumele modificate prin Legea nr.112/2022, vor crește cu 3 534,0 mil. lei sau cu 7,4% și vor constitui 51 476,4 mil. lei. La baza reestimării încasărilor din impozite și taxe a stat prognoza revizuită a indicatorilor macroeconomici din luna august, precum și mersul executării veniturilor respective în primele 6 luni ale anului curent.

Principalele majorări intervin la următoarele tipuri de venituri:

- impozitul pe venitul persoanelor fizice - cu 25,7 mil. lei;
- impozitul pe venitul persoanelor juridice - cu 1 020,0 mil. lei;
- taxa pe valoarea adăugată - cu 2 522,2 mil. lei, dintre care: TVA la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova - cu 283,0 mil. lei, TVA la mărfurile importate - cu 3 543,2 mil. lei și restituirea TVA - cu 1 304,0 mil. lei din contul majorării nivelului prognozat ale exporturilor și importurilor (cu circa 40,4% și 25,1% respectiv);
- accizele la mărfurile produse pe teritoriul republicii - cu 22,5 mil. lei.

Comparativ cu aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022), *intrările de granturi* se vor majora cu 1 299,7 mil. lei, dintre care granturi pentru suport bugetar - cu 1 539,9 mil. lei, iar granturile pentru proiecte finanțate din surse externe se vor diminua cu 240,2 mil. lei. Debursările de granturi au fost reestimate reieșind din fluctuația cursului de schimb a monedei naționale.

Estimările granturilor pentru suport bugetar pentru anul 2022 se prezintă în tabelul următor:

<i>Donatorul/ Acordul</i>	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)			Propuneri de modificare (+,-)			Modificat		
	<i>mil. euro</i>	<i>mil.dol. SUA</i>	<i>mil. lei</i>	<i>mil. euro</i>	<i>mil.dol. SUA</i>	<i>mil. lei</i>	<i>mil. euro</i>	<i>mil.dol. SUA</i>	<i>mil. lei</i>
Comisia Europeană	68,0		1 465 400,0	72,0		1 362 283,5	140,0		2 827 683,5
Suport macrofinanciar	15,0		323 250,0			-26 514,0	15,0		296 736,0
DG NEAR	53,0		1 142 150,0	22,0		324 797,5	75,0		1 466 947,5
Guvernul României				10,0		202 000,0	10,0		202 000,0
Guvernul Germaniei				40,0		862 000,0	40,0		862 000,0
BIRD (contribuția concesională la DPO)					9,24	177 627,9		9,24	177 627,9
TOTAL granturi pentru suport bugetar	68,0		1 465 400,0	72,0	9,24	1 539 911,4	140,0	9,24	3 005 311,4

Granturile pentru proiecte finanțate din surse externe vor constitui suma 748,1 mil. lei (echivalent - 39,8 mil. dol. SUA), estimările fiind actualizate reieșind din mersul implementării proiectelor finanțate din surse externe în anul curent, precum și intrarea în vigoare a acordurilor noi.

Încasările din *alte venituri* se estimează cu o majorare de 441,5 mil. lei și vor constitui 2 725,1 mil. lei, și anume:

- la veniturile din proprietate cu 81,1 mil. lei, dintre care: din revizuirea estimărilor încasărilor din dobânzi cu 31,2 mil. lei, veniturile din dividende primite de la societățile pe acțiuni și defalcări de la profitul net al întreprinderilor de stat conform rezultatelor activității pentru anul 2021 - cu 37,0 mil. lei, încasări din soldul profitului net al BNM cu 14,1 mil. lei;

- la veniturile din vânzarea mărfurilor și serviciilor cu 88,8 mil. lei, dintre care: din revizuirea estimărilor încasărilor din taxa de stat cu 39,6 mil. lei, încasări din vânzarea averii și valutei confiscate - 32,6 mil. lei și alte mijloace bănești intrate legal în posesia autorităților/instituțiile bugetare la Fondul de susținere a populației - 83,2 mil. lei (conform Dispoziției CSE nr.30 din 13.07.2022);

- donațiile din partea persoanelor fizice și juridice cu 127,4 mil. lei, dintre care: destinate finanțării asistenței umanitare a refugiaților din Ucraina în sumă de 110,2 mil. lei și donații pentru instituțiile bugetare - 17,2 mil. lei;

- alte venituri cu 144,2 mil. lei, dintre care: alte venituri pentru proiecte finanțate din surse externe (JICA) - 110,4 mil. lei și impozit unic parcuri IT - cu 34,2 mil. lei.

Prognoza actualizată a veniturilor bugetului de stat este una prudentă, luând în considerație multiplele crize cu care se confrunta țara noastră în ultima perioadă, iar poziția bugetar-fiscală actuală poate fi periclitată și supusă mai multor riscuri cu impact bugetar, precum și necesității de revizuire mai frecventă a acestor estimări.

3.2. Cheltuielile bugetului de stat

Comparativ cu volumul aprobat (modificat) prin Legea nr.112/2022 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2022 nr.205/2021, cheltuielile se prevăd cu o majorare de 3 128,8 mil. lei sau cu 4,3% și vor constitui 75 216,3 mil. lei, precum este reflectat în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
Cheltuieli, total	72 087,5	3 128,8	75 216,3
cheltuieli curente	64 265,2	3 478,6	67 743,8
cheltuieli capitale	7 822,3	-349,8	7 472,5
Resurse total,	72 087,5	3 128,8	75 216,3
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	65 653,1	3 620,7	69 273,8
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	5 548,4	-527,9	5 020,5
venituri colectate	886,0	36,0	922,0

Cheltuielile bugetului de stat, cu excepția *proiectelor finanțate din surse externe*, se prevăd cu o majorare de 3 656,7 mil. lei sau cu 5,5%.

Totodată, în cadrul *proiectelor finanțate din surse externe* cheltuielile se estimează cu o diminuare de 527,9 mil. lei, reieșind din capacitățile autorităților publice de a valorifica alocațiile bugetare până la finele anului curent și vor constitui 5 020,5 mil. lei.

Modificările la partea de cheltuieli a bugetului de stat se prevăd conform propunerilor autorităților publice centrale reieșind din capacitățile reale de valorificare a alocațiilor bugetare aprobate, precum și necesitatea asigurării unor măsuri de politici până la finele anului curent.

În aspectul *grupelor funcționale*, modificările operate la partea de cheltuieli se prezintă în tabelul care urmează:

mil. lei

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
Cheltuieli, total	72 087,5	3 128,8	75 216,3
Servicii de stat cu destinație generală	11 962,0	996,7	12 958,7
Apărare națională	885,9	12,7	898,6
Ordine publică și securitate națională	5 983,9	33,2	6 017,1
Servicii în domeniul economiei	10 203,5	973,7	11 177,2
Protecția mediului	557,0	-101,0	456,0
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	688,9	278,8	967,7
Ocrotirea sănătății	9 085,8	-897,7	8 188,1
<i>dintre care transferuri acordate între instituțiile din cadrul bugetului de stat</i>	<i>1,3</i>		<i>1,3</i>
Cultură, sport, tineret, culte și odihnă	1 091,7	10,2	1 101,9
Învățământ	14 393,6	63,7	14 457,3
Protecție socială	17 236,5	1 758,5	18 995,0

Cele mai semnificative *majorări* la total pe grupă, s-au înregistrat la:

- protecția socială - 1 758,5 mil. lei, în special pentru implementarea măsurilor noi, precum acordarea unui suport financiar unic beneficiarilor de toate tipurile de pensii/alocații sociale de stat, al căror quantum lunar nu depășește 5000 lei, majorarea alocațiilor ca ajutor pentru perioada rece a anului;

- servicii de stat cu destinație generală - 996,7 mil. lei, în special pentru gestionarea crizei energetice, crizei refugiaților din Ucraina, includerea alocațiilor pentru acordarea plății unice pentru susținerea unor angajați din cadrul autorităților/instituțiilor bugetare;

- servicii în domeniul economiei - 973,7 mil. lei, în special pentru Fondul rutier, susținerea întreprinderilor mici și mijlocii, precum și proiectul „Modernizarea Tehnicii Agricole și Echipamentului post-recoltare (MAME)”.

Cele mai semnificative *diminuări* la total pe grupă s-au înregistrat la:

- ocrotirea sănătății - 897,7 mil. lei, care se atribuie în special cheltuielilor în cadrul Proiectului „Răspuns de urgență la COVID-19 și suport pentru ÎMMM” și a Proiectului „Răspuns de urgență la COVID-19” finanțare adițională II;

- protecția mediului - 101,0 mil. lei, reieșind din capacitățile de valorificare a cheltuielilor în cadrul Proiectului „Deșeuri solide”.

În aspectul *categoriilor economice*, cheltuielile bugetului de stat se propun pentru modificare, precum este reflectat în tabelul care urmează:

mil. lei

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)		Propuneri de modificare (+;-)		Modificat	
	Bugetul de stat, total	dintre care proiecte finanțate din surse externe	Bugetul de stat, total	dintre care proiecte finanțate din surse externe	Bugetul de stat, total	dintre care proiecte finanțate din surse externe
Cheltuieli și active nefinanciare, total	72 087,5	5 548,4	3 128,8	-527,8	75 216,3	5 020,6
Cheltuieli	65 359,7	1 359,6	3 696,6	25,4	69 056,3	1 385,0
Cheltuieli de personal	9 361,0	13,1	54,8	1,3	9 415,8	14,4
Bunuri și servicii	2 671,2	485,0	-82,3	-178,1	2 588,9	306,9
Dobânzi aferente	2 831,1		-112,3		2 718,8	
<i>datoriei de stat externe</i>	<i>576,0</i>		<i>33,7</i>		<i>609,7</i>	
<i>datoriei de stat interne</i>	<i>2 255,1</i>		<i>-146,0</i>		<i>2 109,1</i>	
Subvenții	4 034,2	12,5	313,2	-1,5	4 347,4	11,0
Granturi acordate	1 817,0	57,6	485,6	236,7	2 302,6	294,3
Prestații sociale	2 100,7		1 130,4	17,2	3 231,1	17,2
Alte cheltuieli	6 421,7	791,4	550,8	-157,8	6 972,5	633,6
Transferuri acordate, total	36 122,8		1 356,4	107,6	37 479,2	107,6
<i>bugetelor locale</i>	<i>15 820,5</i>		<i>263,8</i>	<i>107,3</i>	<i>16 084,3</i>	<i>107,3</i>
<i>bugetului asigurărilor sociale de stat</i>	<i>14 207,1</i>		<i>1 092,6</i>		<i>15 299,7</i>	
<i>fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală</i>	<i>6 095,2</i>				<i>6 095,2</i>	
Active nefinanciare	6 727,8	4 188,8	-567,8	-553,2	6 160,0	3 635,6
Mijloace fixe	5 125,6	3 838,3	-374,4	-261,3	4 751,2	3 577,0
<i>dintre care investiții capitale</i>	<i>2 761,9</i>	<i>2 434,9</i>	<i>419,7</i>	<i>450,5</i>	<i>3 181,6</i>	<i>2 885,4</i>
Stocuri de materiale	1 588,6	350,5	-190,6	-291,9	1 398,0	58,6
Alte active nefinanciare	13,6		-2,8		10,8	
<i>Informativ:</i>						
Cheltuieli curente	64 265,2	1 003,2	3 478,6	-151,8	67 743,8	851,4
Cheltuieli capitale	7 822,3	4 545,2	-349,8	-376,0	7 472,5	4 169,2

Cheltuielile curente se prevăd cu o majorare de circa 3 478,6 mil. lei sau cu 5,4% față de volumul aprobat (modificat) și vor constitui 67 743,8 mil. lei.

Cheltuielile de personal se prevăd în volum de 9 415,8 mil. lei, cu o majorare de 54,8 mil. lei, ca urmare a reducerii din contul economiilor propuse de Secretariatul Parlamentului, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației și Cercetării, precum și majorării volumului de alocații, care derivă din măsurile noi de politici salariale privind majorarea valorii de referință, deblocarea

unor funcții incluse în moratoriul temporar privind încadrarea personalului din sectorul bugetar pe funcțiile vacante înregistrate și alte insuficiențe legate de cheltuieli de personal, atestate de autorități.

Cheltuielile pentru bunuri și servicii vor constitui circa 2 588,9 mil. lei, fiind în diminuare cu 82,3 mil. lei, conform rezultatelor examinării propunerilor autorităților/instituțiilor bugetare.

Cheltuielile pentru plata dobânzilor aferente serviciului datoriei de stat se estimează în sumă de 2 718,8 mil. lei, cu o micșorare de 112,3 mil. lei sau cu 4,0% față de aprobat (modificat) 2022. Cheltuielile pentru achitarea dobânzilor/comisioanelor la împrumuturile externe se majorează cu 33,7 mil. lei ca urmare a majorării ratelor Euribor 6 luni și ratei DST pe piețele internaționale, precum și achitarea comisioanelor unice pentru împrumuturile ce urmează a fi contractate de la BIRD și BERD. Ca rezultat al micșorării volumelor de emisiune valorilor mobiliare de stat (VMS) pe piața primară și extinderii maturității la VMS convertite, cheltuielile pentru deservirea datoriei de stat interne se vor micșora cu 146,0 mil. lei sau cu 6,5%.

Pentru *subvenții*, cheltuielile vor constitui 4 347,4 mil. lei, fiind majorate cu 313,2 mil. lei, în special pentru Fondul rutier.

Cheltuielile pentru *prestații sociale*, se estimează în sumă de 3 231,1 mil. lei cu o majorare de 1 130,4 mil. lei în special pentru Fondul de reducere a vulnerabilității energetice și pentru acordarea plății unice pentru susținerea unor angajați din cadrul autorităților/instituțiilor bugetare.

Pentru *alte cheltuieli* se prevăd 6 972,5 mil. lei, cu o majorare de 550,8 mil. lei, care se atribuie în special fondurilor de urgență ale Guvernului, precum și diminuării cheltuielilor în cadrul proiectelor finanțate din surse externe.

Transferurile către alte bugete se majorează la total cu 1 356,4 mil. lei, și anume: către bugetul asigurărilor sociale de stat - cu 1 092,6 mil. lei și către bugetele locale - cu 263,8 mil. lei, dintre care pentru învățământ - 153,3 mil. lei și protecția socială - 107,9 mil. lei.

Cheltuielile capitale vor constitui 7 472,5 mil. lei sau 9,9% din cheltuielile totale ale bugetului de stat, cu o diminuare de 349,8 mil. lei sau cu 5,2%. Diminuarea respectivă, în mare parte, este influențată de reducerea cu 395,6 mil. lei a cheltuielilor la Proiectul „Răspuns de urgență la COVID-19 și suport pentru întreprinderile micro, mici și mijlocii”.

Volumul alocațiilor pentru *investiții capitale* se majorează cu 419,7 mil. lei sau cu 15,2% față de volumul aprobat și constituie 3 181,6 mil. lei sau 4,2% din cheltuielile totale ale bugetului de stat. Cheltuielile din contul resurselor generale se diminuează cu 30,9 mil. lei sau cu 9,4%, iar cele din contul proiectelor finanțate din surse externe se majorează cu 450,6 mil. lei sau cu 18,5 la sută.

În scopul asigurării continuității lucrărilor de construcție/reconstrucție se propune *majorarea* alocațiilor la următoarele proiecte de investiții capitale:

- Proiectul „Susținerea Programului în sectorul drumurilor” - 682,6 mil. lei;
- Proiectul „Reabilitarea drumurilor locale” - 95,0 mil. lei;
- Modernizarea infrastructurii Postului vamal Sculeni, r. Ungheni - 13,8 mil.

lei;

- Construcția Unității de primiri urgente a Institutului de Medicină Urgentă, str. Toma Ciorbă - 6,0 mil. lei.

Totodată, din cauza valorificării reduse, la unele proiecte de investiții capitale alocațiile au fost *diminuate*:

- Construcția depozitelor regionale pentru deșeuri menajere solide - 100,5 mil. lei;

- Proiectul „Securitatea aprovizionării cu apă și canalizare în Moldova” - 81,0 mil. lei;

- Proiectul „Construcția penitenciarului din municipiul Chișinău” - 55,4 mil. lei;

- Proiectul „Agricultura competitivă”, pentru construcția unității de procesare a produselor de origine animală, nedestinate consumului uman, r. Criuleni - 50,8 mil. lei;

- Proiectul „Programul de reziliență rurală (IFAD VII)” - 21,3 mil. lei.

Propunerile de modificare a alocațiilor pentru investiții capitale pe autorități publice centrale sunt reflectate în Tabelul nr.7 la prezenta Notă.

3.3. Estimările de cheltuieli pe grupe funcționale principale

3.3.1. Servicii de stat cu destinație generală

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 996,7 mil. lei sau cu 8,3% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
Cheltuieli, total	11 962,0	996,7	12 958,7
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>16,6</i>	<i>x</i>	<i>17,2</i>
cheltuieli curente	11 060,0	1 119,0	12 179,0
cheltuieli capitale	902,0	-122,3	779,7
Resurse total,	11 962,0	996,7	12 958,7
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	11 529,7	1 115,8	12 645,5
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	293,8	-106,2	187,6

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
venituri colectate	138,5	-12,9	125,6

Modificarea alocațiilor aprobate (modificate) în buget este condiționată de alocații suplimentare în sumă de 1 314,4 mil. lei și diminuări de alocații în sumă de 317,7 mil. lei.

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- cheltuieli de personal - 9,7 mil. lei, inclusiv *6,7 mil. lei* în contextul majorării valorii de referință;

- asigurarea autorităților/instituțiilor publice cu mijloace financiare suplimentare pentru achitarea resurselor energetice - 3,2 mil. lei, în legătură cu creșterea tarifelor;

- cheltuieli de prima necesitate în legătură cu majorarea prețurilor (servicii informaționale, transport, alte servicii, plata indemnizațiilor, procurarea combustibilului și pieselor de schimb etc) - 10,3 mil. lei;

- achitarea centralizată a comisioanelor prestatorilor serviciilor de plată aferente deservirii sistemului trezorerial - 20,6 mil. lei;

- elaborarea și pilotarea modulului „Internet-Voting” - 8,0 mil. lei;

- realizarea acțiunilor prevăzute în Planul strategic al Comisiei Electorale Centrale și a Planului strategic al Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral pentru anii 2020-2023 - 3,9 mil. lei;

- modernizarea infrastructurii obiectului investițional a Postului Vamal Sculeni - 13,3 mil. lei;

- instituirea și funcționarea Punctului de trecere a frontierei de stat Leova-Bumbăta - 8,4 mil lei, inclusiv: investiții capitale - *5,4 mil. lei* și cheltuieli de personal - *1,3 mil. lei*;

- suplinirea fondurilor de urgență ale Guvernului - 670,0 mil lei, în legătură cu gestionarea crizei energetice, crizei refugiaților din Ucraina;

- acțiuni cu caracter general - 567,0 mil. lei, acordarea plății unice pentru susținerea unor angajați din cadrul autorităților/instituțiilor bugetare.

Diminuări esențiale de alocații se prevăd pentru:

- cheltuieli de personal - 10,9 mil. lei, urmare a modificării structurii organizatorice și optimizarea unităților de personal;

- acțiuni cu caracter general - 30,2 mil. lei, în contextul modificării cadrului normativ privind sistemului unitar de salarizare în sectorul bugetar;

- reparația capitală a sediului SFS de pe str. C.Tănase nr.9 - 35,0 mil. lei;

- contribuția Guvernului la implementarea proiectelor finanțate din surse externe - 4,4 mil. lei;

- amânarea construcției sediului Ambasadei Republicii Moldova în Republica Belarus, or. Minsk - 10,0 mil. lei;
- ajustarea obiectelor investiționale - 8,7 mil. lei;
- serviciul datoriei de stat - 112,3 mil. lei, din contul micșorării volumului de emisie a VMS pe piața primară și extinderii maturității la VMS convertite reemise;
- activități în cadrul proiectelor finanțate din surse externe - 106,2 mil. lei.

3.3.2. Apărare națională

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 12,7 mil. lei sau cu 1,4% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
Cheltuieli, total	885,9	12,7	898,6
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>1,2</i>	<i>x</i>	<i>1,2</i>
cheltuieli curente	811,3	9,9	821,2
cheltuieli capitale	74,6	2,8	77,4
Resurse total,	885,9	12,7	898,6
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	868,6	12,5	881,1
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	10,4		10,4
venituri colectate	6,9	0,2	7,1

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- cheltuieli de personal în contextul majorării valorii de referință - 7,5 mil. lei;
- asigurarea cu carburanți și lubrifianți pentru activitățile Armatei Naționale - 3,5 mil. lei;
- elaborarea studiului de fezabilitate pentru inițierea proiectului de investiții capitale - 1,0 mil. lei;
- reparații curente a încăperilor și procurarea paturilor și noptierelor pentru militarii în termen din cadrul unităților militare - 0,7 mil. lei.

3.3.3. Ordine publică și securitate națională

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 33,2 mil. lei sau cu 0,6% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
Cheltuieli, total	5 983,9	33,2	6 017,1
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>8,3</i>	<i>x</i>	<i>8,0</i>

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
cheltuieli curente	5 331,2	218,2	5 549,4
cheltuieli capitale	652,7	-185,0	467,7
Resurse total,	5 983,9	33,2	6 017,1
<i>dintre care transferuri primite între instituțiile din cadrul bugetului de stat</i>	<i>1,3</i>		<i>1,3</i>
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	5 602,5	177,9	5 780,4
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	309,8	-150,3	159,5
venituri colectate	71,6	5,6	77,2

Modificarea alocațiilor aprobate (modificate) în buget este condiționată de alocații suplimentare în sumă de 214,3 mil. lei și diminuări de alocații în sumă de 181,1 mil. lei.

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- cheltuieli de personal în contextul majorării valorii de referință - 41,7 mil. lei;

- acoperirea insuficienței la cheltuieli de personal (ore suplimentare, concediu nefolosit, indemnizația pentru închirierea spațiului locativ, deblocarea unităților de personal) - 14,3 mil. lei;

- acoperirea necesităților pentru achitarea prestațiilor sociale (indemnizații la încetarea contractului de muncă, indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă, indemnizație unică în caz de deces) - 21,9 mil. lei;

- achiziționarea cărbunilor pentru instituțiile penitenciare - 14,1 mil. lei;

- achitarea serviciilor comunale - 18,7 mil. lei;

- asigurarea funcționalității curente a instituțiilor din sector - 20,7 mil. lei;

- servicii de reparații curente a mijloacelor de transport - 5,8 mil. lei;

- achiziționarea carburanților - 38,0 mil. lei;

- dezvoltarea bazei tehnico-materiale - 14,5 mil. lei;

- acoperirea insuficienței la achiziționarea produselor alimentare pentru deținuții din instituțiile penitenciare - 7,6 mil. lei;

- serviciile de asistență juridică garantată de stat - 15,7 mil. lei;

- majorarea contribuției Guvernului pentru implementarea proiectelor finanțate din surse externe - 1,3 mil. lei.

Diminuările esențiale de alocații sunt cauzate de:

- revizuirea cheltuielilor necesare pentru asigurarea funcționării Secretariatului Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcțiile administrative din organele de autoadministrare a judecătorilor și procurorilor ca urmare a asumării cheltuielilor ce țin de asigurarea activității Comisiei de evaluare de către partenerii externi - 5,6 mil. lei;

- ajustarea alocațiilor pentru proiectele finanțate din surse externe implementate de instituțiile din sector - 151,6 mil. lei;
- micșorarea alocațiilor pentru obiecte de investiții capitale - 23,9 mil. lei.

3.3.4. Servicii în domeniul economiei

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 973,7 mil. lei sau cu 9,5% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
Cheltuieli, total	10 203,5	973,7	11 177,2
<i>Ponderea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>14,2</i>	<i>x</i>	<i>14,9</i>
cheltuieli curente	6 509,7	597,5	7 107,2
cheltuieli capitale	3 693,8	376,2	4 070,0
Resurse total,	10 203,5	973,7	11 177,2
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	7 216,7	30,2	7 246,9
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	2 723,7	931,4	3 655,1
venituri colectate	263,1	12,1	275,2

Modificarea alocațiilor aprobate (modificate) în buget este condiționată de alocații suplimentare în sumă de 1 860,5 mil. lei și diminuări de alocații în sumă de 886,8 mil. lei.

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- Fondul rutier - 325,6 mil. lei, pentru implementarea proiectului de amenajare a drumului de acces către punctul de trecere (provizoriu) la frontiera de stat Republica Moldova - România, în proximitatea or. Leova - 251,5 mil. lei și pentru executarea Hotărârii arbitrare emisă de către Curtea Permanentă de Arbitraj cu creditorul Strabag AG - 74,1 mil. lei;

- proiecte finanțate din surse externe - 1 292,1 mil. lei, dintre care:

- ✓ proiectul de susținere a programului în sectorul drumurilor - 682,6 mil. lei;
- ✓ proiectul „Modernizarea Tehnicii Agricole și Echipamentului post-recoltare (MAME)” - 278,0 mil. lei;
- ✓ proiectul „Competitivitatea întreprinderilor micro, mici și mijlocii (ÎMMM)” - 227,5 mil. lei;
- ✓ proiectul „Reabilitarea drumurilor locale” - 95,0 mil. lei, pentru achitarea lucrărilor și serviciilor efectuate în anul 2021.

- susținerea întreprinderilor mici și mijlocii - 200,0 mil. lei;

- cheltuielilor de asistență juridică pentru compania de avocatură „Steptoe & Johnson” LLP, în parteneriat cu biroul asociat de avocați „Tănase & Partenerii” - 3,3 mil. lei;

- redistribuirilor limitelor de alocații între grupe funcționale, aprobate pentru Fondul ecologic național - 2,3 mil. lei;

- cheltuielile cu caracter instituțional - 23,4 mil. lei;

- cheltuieli de personal - 13,7 mil. lei, dintre care majorarea valorii de referință - 7,8 mil. lei.

Diminuările esențiale de alocații se prevăd la/pentru:

- Fondul național pentru dezvoltare regională și locală, din contul redistribuirii limitelor de alocații între grupe funcționale - 505,4 mil. lei;

- proiecte finanțate din surse externe - 360,7 mil. lei, dintre care:

✓ proiectul „Programul sectorului energetic” - 110,4 mil. lei;

✓ proiectul „Înregistrarea și evaluarea funciară” - 63,3 mil. lei;

✓ proiectul „Interconectarea sistemelor electroenergetice ale Republicii Moldova și a României prin stația Back-to-Back și LEA 400 kV Vulcănești-Chișinău” - 89,2 mil. lei;

✓ proiectul „Agricultura competitivă” - 40,3 mil. lei;

✓ proiectul „Ameliorarea competitivității” PAC II - 22,8 mil. lei;

✓ proiectul „Programul de reziliere rurală IFAD VII” - 21,5 mil. lei.

- programul de delimitare și demarcare a Frontierei de Stat între Republica Moldova și Ucraina - 4,0 mil. lei, dat fiind imposibilitatea participării părții ucrainene la finalizarea lucrărilor;

- dotarea cu convertoare a familiilor beneficiare de ajutor social la televiziunea digitală - 2,9 mil. lei;

- dezvoltarea turismului - 1,5 mil. lei;

- cheltuielile cu caracter instituțional - 5,8 mil. lei;

- contribuția Guvernului la proiecte finanțate din surse externe - 6,4 mil. lei, în legătură cu capacitatea redusă de valorificare a mijloacelor financiare aprobate în acest sens.

3.3.5. Protecția mediului

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o diminuare de 101,1 mil. lei sau cu 18,2% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
Cheltuieli, total	557,1	-101,1	456,0
<i>Pondere în totalul cheltuielilor</i>	<i>0,8</i>	<i>x</i>	<i>0,6</i>

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
<i>bugetului de stat, %</i>			
cheltuieli curente	266,5	5,5	272,0
cheltuieli capitale	290,6	-106,6	184,0
Resurse total,	557,1	-101,1	456,0
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	408,2	6,1	414,3
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	134,4	-105,3	29,1
venituri colectate	14,5	-1,9	12,6

Modificarea alocațiilor aprobate (modificate) în buget este condiționată de alocații suplimentare în sumă de 9,8 mil. lei și diminuări de alocații în sumă de 110,9 mil. lei.

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- cheltuieli cu caracter instituțional - 4,1 mil. lei;
- majorarea valorii de referință - 2,3 mil. lei;
- cheltuieli aferente proiectelor finanțate din surse externe - 3,4 mil. lei.

Diminuările esențiale de alocații se prevăd la/pentru:

- Fondul ecologic național, din contul redistribuirii limitelor de alocații între grupe funcționale - 2,2 mil. lei;
 - cheltuieli aferente proiectelor finanțate din surse externe - 108,7 mil. lei,
- dintre care:

- ✓ Proiectul „Deșeurii solide” - 100,5 mil. lei, în legătură cu capacitatea redusă de valorificare a mijloacelor financiare aprobate în acest sens;
- ✓ Proiectul „Sistemul integrat de management pentru conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității și partajării echitabile a beneficiilor rezultate din utilizarea resurselor genetice” - 4,3 mil. lei;
- ✓ Proiectul „Pregătirea celei de-al treilea raport bienal actualizat în cadrul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice” - 3,1 mil. lei.

3.3.6. Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 278,8 mil. lei sau cu 40,5% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
Cheltuieli, total	688,9	278,8	967,7
<i>Pondere în totalul cheltuielilor</i>	<i>1,0</i>	<i>x</i>	<i>1,3</i>

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
<i>bugetului de stat, %</i>			
cheltuieli curente	124,9	3,0	127,9
cheltuieli capitale	564,0	275,8	839,8
Resurse total,	688,9	278,8	967,7
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	415,0	505,5	920,5
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	273,9	-226,7	47,2

Modificarea alocațiilor aprobate (modificate) în buget este condiționată de alocații suplimentare în sumă de 505,5 mil. lei și diminuări de alocații în sumă de 226,7 mil. lei.

Principala *majorare* de alocații se prevede la Fondul național pentru dezvoltare regională și locală, din contul redistribuirii limitelor de alocații între grupe funcționale.

Diminuările esențiale de alocații se prevăd la proiecte finanțate din surse externe, dintre care:

- Proiectul „Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală” - 133,3 mil. lei, în legătură cu capacitatea redusă de valorificare a mijloacelor financiare aprobate în acest sens;

- Proiect „Securitatea aprovizionării cu apă și canalizare în Moldova” - 93,0 mil. lei.

3.3.7. Ocrotirea sănătății

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o micșorare de 897,7 mil. lei sau cu 9,9% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
Cheltuieli, total	9 085,8	-897,7	8 188,1
<i>dintre care transferuri acordate între instituțiile din cadrul bugetului de stat</i>	<i>1,3</i>		<i>1,3</i>
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>12,6</i>	<i>x</i>	<i>10,9</i>
cheltuieli curente	7 913,8	-417,5	7 496,3
cheltuieli capitale	1 172,0	-480,2	691,8
Resurse total,	9 085,8	-897,7	8 188,1
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	7 380,2	12,0	7 392,2
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	1 518,8	-923,8	595,0

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
venituri colectate	186,8	14,1	200,9

Modificarea alocațiilor aprobate (modificate) în buget este condiționată de alocații suplimentare în sumă de 81,0 mil. lei și diminuări de alocații în sumă de 978,7 mil. lei.

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- asigurarea activității instituțiilor din domeniul ocrotirii sănătății - 18,0 mil. lei;

- majorarea costurilor pentru cheltuieli de personal în legătură cu creșterea valorii de referință - 9,1 mil. lei;

- majorarea alocațiilor la compartimentul investiții capitale pentru finalizarea proiectului Construcția Unității de primiri urgente a Institutului de Medicină Urgentă, Chișinău, implementat în comun cu UE (Contribuția Guvernului suplimentară) - 6,0 mil. lei;

- ajustarea alocațiilor în scopul achitării serviciilor comunale în condițiile crizei energetice (gaz natural, energie electrică și energie termică) - 0,7 mil. lei;

- asigurarea continuității realizării componentei Proiectului „Programul de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, al infecțiilor cu transmitere sexuală și a tuberculozei” - 45,0 mil. lei;

- asigurarea finanțării Proiectului "Răspuns de urgență la COVID-19 și suport pentru ÎMMM” - 1,3 mil. lei;

- alte măsuri pentru domeniul ocrotirii sănătății - 0,9 mil. lei.

Diminuările esențiale de alocații se prevăd pentru:

- micșorarea cheltuielilor de personal la propunerea APC - 5,3 mil. lei;

- reducerea alocațiilor unor instituțiilor din domeniul ocrotirii sănătății - 2,7 mil. lei;

- micșorarea resurselor în cadrul Proiectului „Programul de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, al infecțiilor cu transmitere sexuală și a tuberculozei” - 64,3 mil. lei;

- reducerea cheltuielilor în cadrul Proiectului „Răspuns de urgență la COVID-19 și suport pentru ÎMMM”, ca capitolul majorarea valorii mașinilor și utilajelor și majorarea valorii medicamentelor și materialelor sanitare - 458,6 mil. lei;

- micșorarea alocațiilor în cadrul Proiectului „Răspuns de urgență la COVID-19” finanțare adițională II - 447,8 mil. lei.

3.3.8. Cultură, sport, tineret, culte și odihnă

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 10,2 mil. lei sau cu 0,9% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
Cheltuieli, total	1 091,7	10,2	1 101,9
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>1,5</i>	<i>x</i>	<i>1,5</i>
cheltuieli curente	988,0	30,1	1 018,1
cheltuieli capitale	103,7	-19,9	83,8
Resurse total,	1 091,7	10,2	1 101,9
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	1 071,1	18,7	1 089,8
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	9,8	-9,1	0,7
venituri colectate	10,8	0,6	11,4

Modificarea alocațiilor aprobate (modificate) în buget este condiționată de alocații suplimentare în sumă de 36,0 mil. lei și diminuări de alocații în sumă de 25,8 mil. lei.

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- asigurarea activității instituțiilor teatral-concertistice - 18,0 mil. lei, dintre care 8,0 mil. lei pentru majorarea mărimii plății compensatorii;
- asigurarea majorării valorii de referință - 4,5 mil. lei, dintre care 2,6 mil. lei pentru școli sportive finanțate din transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale;
- majorarea mărimii plății compensatorii pentru instituțiile sportive din subordinea Ministerului Educației și Cercetării - 2,7 mil. lei;
- alocarea mijloacelor financiare suplimentare pentru plata documentelor executorii - 2,8 mil. lei;
- asigurarea activității Școlii Republicane Specializată de Hipism și Pentatlon Modern - 1,8 mil. lei;
- desfășurarea evenimentelor culturale - 1,8 mil. lei;
- achiziționarea operelor muzicale și de artă pentru completarea fondului artistic și fondului muzeistic - 1,4 mil. lei;
- asigurarea achitării contribuției necesare pentru cofinanțare proiectului Rezervației Cultural-Naturale „Orheiul-Vechi” - 1,0 mil. lei;
- cheltuieli de prima necesitate pentru instituțiile sportive și culturale - 0,9 mil. lei;
- ajustarea alocațiilor în scopul achitării serviciilor comunale - 0,6 mil. lei;

- elaborarea studiului de fezabilitate pentru etapa a II-a a proiectului de restaurarea și reconstrucția edificiilor Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală - 0,5 mil. lei.

Diminuările esențiale de alocații sunt cauzate de:

- identificarea economiilor în urma analizei cheltuielilor grupei date - 1,8 mil. lei;

- nevalorificarea alocațiilor aferente proiectelor finanțate din surse externe - 9,1 mil. lei;

- nevalorificarea proiectelor de investiții capitale - 14,9 mil. lei.

3.3.9. Învățământ

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 63,7 mil. lei sau cu 0,4% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
Cheltuieli, total	14 393,6	63,7	14 457,3
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>20,0</i>	<i>x</i>	<i>19,2</i>
cheltuieli curente	14 056,7	150,0	14 206,7
cheltuieli capitale	336,9	-86,3	250,6
Resurse total,	14 393,6	63,7	14 457,3
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	14 082,6	136,0	14 218,6
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	273,6	-65,0	208,6
venituri colectate	37,4	-7,3	30,1

Modificarea alocațiilor aprobate (modificate) în buget este condiționată de alocații suplimentare în sumă de 233,7 mil. lei și diminuări de alocații în sumă de 170,0 mil. lei.

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- asigurarea majorării valorii de referință - 102,0 mil. lei, inclusiv pentru instituțiile de învățământ finanțate din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetele locale - 98,1 mil. lei;

- insuficiența cheltuielilor de personal atestate de autorități, inclusiv majorarea mărimii plății compensatorii - 57,6 mil. lei, dintre care pentru instituțiile de învățământ finanțate din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetele locale - 53,3 mil. lei;

- asigurarea activității instituțiilor de învățământ la autogestione - 60,8 mil. lei, inclusiv majorarea mărimii plății compensatorii - 47,5 mil. lei și asigurarea achitării serviciilor termoenergetice - 8,7 mil. lei;

- ajustarea alocațiilor în scopul achitării serviciilor comunale - 3,6 mil. lei, inclusiv pentru instituțiile de învățământ finanțate din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetele locale - 1,7 mil. lei;

- asigurarea activității Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne - 3,5 mil. lei, inclusiv cheltuieli de personal - 1,4 mil. lei, alimentația studenților - 0,6 mil. lei și servicii termoelectrice - 0,2 mil. lei;

- finalizarea proiectelor de investiții capitale - 3,1 mil. lei;

- acoperirea deficitului cauzat de fluctuația cursului valutar privind implementarea Programului de asistență tehnică și financiară acordată de Guvernul României pentru instituțiile preșcolare din Republica Moldova - 2,0 mil. lei;

- organizarea și desfășurarea evenimentului dedicat Zilei profesionale a lucrătorilor din învățământ - 0,7 mil. lei;

- formarea cadrelor didactice din instituțiile de învățământ general (competențe digitale) - 0,2 mil. lei;

- ajustarea alocațiilor pentru plata documentelor executorii - 0,2 mil. lei.

Diminuările esențiale de alocații sunt cauzate de:

- nevalorificarea alocațiilor aferente proiectelor finanțate din surse externe - 65,0 mil. lei;

- reorganizarea Centrului de Educației Medicală Continuă a Personalului Medical și Farmaceutic cu Studii Medii - 5,2 mil. lei, dintre care: cheltuieli de personal - 4,0 mil. lei și cheltuieli pentru serviciile termoelectrice - 0,3 mil. lei;

- reorganizarea Institutului de Științe ale Educației - 7,5 mil. lei, dintre care: cheltuieli de personal - 3,7 mil. lei și cheltuieli pentru serviciile termoelectrice - 1,1 mil. lei;

- identificarea economiilor în urma analizei cheltuielilor grupei date - 89,2 mil. lei, inclusiv cheltuieli de personal - 4,4 mil. lei;

- nevalorificarea proiectelor de investiții capitale - 3,1 mil. lei.

3.3.10. Protecție socială

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 1 758,5 mil. lei sau cu 10,2% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
Cheltuieli, total	17 236,5	1 758,5	18 995,0
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	23,9	x	25,3
cheltuieli curente	17 204,5	1 762,8	18 967,3
cheltuieli capitale	32,0	-4,3	27,7
Resurse total,	17 236,5	1 758,5	18 995,0

	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Propuneri de modificare (+;-)	Modificat
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	17 078,5	1 606,0	18 684,5
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	1,5	127,1	128,6
venituri colectate	156,5	25,4	181,9

Modificarea alocațiilor aprobate (modificate) în buget este condiționată de alocații suplimentare în sumă de 2 554,5 mil. lei și diminuări de alocații în sumă de 796,0 mil. lei.

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- transferuri de la bugetul de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat cu 1477,2 mil. lei, dintre care 313,9 mil. lei în urma modificării mărimii medii a prestațiilor sociale precum și actualizarea numărului beneficiarilor și 1 163,3 mil. lei pentru implementarea măsurilor noi, precum acordarea unui suport financiar unic în sumă de 1 500 lei beneficiarilor de toate tipurile de pensii/alocații sociale de stat stabilite până la 1 octombrie 2022, al căror quantum lunar nu depășește 5000 lei, domiciliați în Republica Moldova, începând cu 01.10.2022 - 999,8 mil. lei; stabilirea începând cu 01 octombrie 2022 a indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani tuturor copiilor indiferent de statutul părintelui (asigurat sau neasigurat) în mărime de 1 000 lei - 76,3 mil. lei; majorarea indemnizației lunare de suport pentru creșterea până la vârsta de 3 ani a copiilor gemeni sau a mai mulți copii născuți dintr-o singură sarcină, persoanelor asigurate și neasigurate, începând cu 1 octombrie 2022 până la 500 lei (majorare cu 130 lei) - 0,7 mil. lei; majorarea cheltuielilor ajutorului pentru perioada rece a anului cu 86,5 mil. lei (pentru menținerea valorii de 700 lei și acoperirea insuficienței mijloacelor financiare alocate în acest scop);

- finanțarea Fondului de reducere a vulnerabilității energetice - 870,0 mil. lei;

- finanțarea Programului de stat Prima casă - 23,0 mil. lei;

- majorarea alocațiilor pentru asigurarea activității autorităților/instituțiilor publice la autogestiune prin acordarea subvențiilor - 10,8 mil. lei;

- ajustarea alocațiilor în scopul achitării serviciilor comunale în condițiile crizei energetice (gaz natural, energie electrică și energie termică) - 6,3 mil. lei;

- asigurarea activității instituțiilor din domeniul protecție socială - 8,7 mil. lei;

- majorarea costurilor pentru cheltuieli de personal în legătură cu creșterea valorii de referință - 3,4 mil. lei;

- transferuri de la bugetul de stat către bugetele autorităților publice locale - 1,1 mil. lei pentru asistența socială de către stat a unor categorii de cetățeni la nivel local urmare a modificării contingentului de beneficiari, precum și pentru serviciile

sociale având ca motiv majorarea costurilor pentru cheltuieli de personal în legătură cu creșterea valorii de referință;

- implementarea Proiectului „Acordarea asistenței tehnice pentru consolidarea sistemului de protecție a copilului, inclusiv serviciilor sociale” - 107,9 mil. lei, inclusiv 105,6 mil. lei către autoritățile publice locale de nivelul II;

- implementarea Proiectului „Contribuția UNHCR în sprijinul persoanelor vulnerabile în Republica Moldova” - 19,2 mil. lei, inclusiv 2,0 mil. lei către autoritățile publice locale de nivelul II;

- majorarea veniturilor colectate - 25,4 mil. lei;

- alte măsuri de protecție socială - 1,5 mil. lei.

Diminuări esențiale de alocații, în legătură cu:

- micșorarea transferurilor curente cu destinație generală pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale - 232,3 mil. lei;

- reducerea alocațiilor protecției sociale în urma modificării mărimii medii a prestațiilor sociale precum și actualizarea numărului beneficiarilor - 152,3 mil. lei;

- micșorarea alocațiilor ca rezultat al redistribuirii cheltuielilor - 370,0 mil. lei;

- micșorarea cheltuielilor Centrului de recuperare a invalizilor și pensionarilor „Victoria” al RM, Sergheevka, Ucraina în legătură cu starea de război în Ucraina - 11,5 mil. lei;

- micșorarea transferurilor de la bugetul de stat către bugetele autorităților publice locale - 29,2 mil. lei, în legătură cu suplینirea resurselor Fondului de susținere a populației cu mijloace financiare de la vânzarea păcurei încasate de la S.A Termoelectrica, resursele generale ale bugetului de stat pentru pachetul minim de servicii sociale au fost diminuate cu 28446,5 mii lei. În rezultat volumul total al transferurilor către APL pentru finanțarea pachetului minim de servicii sociale (asistentul personal) se păstrează la nivelul anterior și constituie 184 mil. lei;

- alte măsuri de protecție socială - 0,7 mil. lei.

3.4. Relații interbugetare

3.4.1. Transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat

Transferurile de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat se prevăd cu o majorare de 1 092,6 mil. lei sau cu 7,7% față de aprobat (modificat), constituind 15 299,7 mil. lei, dintre care:

- transferurile curente cu destinație specială pentru prestațiile sociale de stat și alte plăți, care conform legislației sunt finanțate din mijloacele bugetului de stat, se propun spre majorare cu 1 324,9 mil. lei, constituind circa 10 483,2 mil. lei;

- transferurile curente cu destinație generală pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat se estimează în sumă de 4 816,5 mil. lei, cu o micșorare de 232,3 mil. lei.

3.4.2. Transferurile către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală

Transferurile de la bugetul de stat către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală nu se modifică, fiind la nivel de aprobat (modificat) prin Legea nr.112/2022 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2022 nr.205/2021.

3.4.3. Transferurile către bugetele locale

Transferurile de la bugetul de stat către bugetele locale pentru anul 2022 au fost aprobate (modificate) prin Legea bugetului de stat pentru anul 2022 nr.205/2021 în volum total de 15 820,5 mil.lei, dintre care:

- transferuri cu destinație generală - 1 869,1 mil. lei;
- transferurile cu destinație specială - 13 726,2 mil. lei, inclusiv 119,0 mil. lei din Fondul de susținere a populației pentru finanțarea pachetului minim de servicii sociale de către autoritățile publice locale de nivelul al doilea;
- transferuri de compensare - 225,2 mil. lei.

Transferurile către bugetele locale se vor majora până la 16 084,3 mil. lei sau cu 263,8 mil. lei, ceea ce constituie o creștere de 1,7 la sută.

Majorările de alocații de la bugetul de stat se prevăd pentru învățământul general, școli sportive, asistența socială.

Transferuri cu destinație specială pentru învățământ

Volumul transferurilor cu destinație specială pentru instituțiile de învățământ se vor majora de la 11 380,7 mil. lei la 11 534,0 mil. lei sau cu 153,3 mil. lei mai mult comparativ cu volumul transferurilor aprobate (modificate) pentru anul 2022.

Majorările transferurilor în cauză au la bază necesitatea alocării suplimentare de mijloace financiare autorităților publice locale de ambele nivele pentru:

- asigurarea majorării valorii de referință în volum de 98,1 mil. lei;
- ajustarea alocațiilor în urma examinării solicitărilor înaintate de autoritățile publice locale pentru:
 - acoperirea insuficienței cheltuielilor de personal angajaților instituțiilor de învățământ, în volum de 49,6 mil. lei;
 - asigurarea plății compensatorii conform Legii nr.135/2022 în sumă de 3,7 mil. lei;
 - achitării serviciilor termoenergetice/comunale - 1,7 mil. lei;
 - asigurarea alimentării copiilor - 0,1 mil. lei.
- asigurarea achitării compensațiilor bănești anuale acordate personalului de conducere și didactic din instituțiile de învățământ general public, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.969/2018, în baza numărului de beneficiari prezentat de Ministerul Educației și Cercetării - 0,1 mil. lei.

Transferuri cu destinație specială pentru școlile sportive

Volumul transferurilor cu destinație specială pentru școlile sportive se vor majora de la 286,7 mil. lei la 289,3 mil. lei sau cu 2,6 mil. lei mai mult comparativ cu suma transferurilor aprobate (modificate) pentru anul 2022.

Majorările transferurilor în cauză au la bază necesitatea alocării suplimentare de mijloace financiare autorităților publice locale de ambele nivele pentru asigurarea majorării valorii de referință în volum de 2,6 mil. lei.

Transferuri pentru servicii sociale

Volumul transferurilor cu destinație specială pentru plățile și serviciile sociale se vor majora nesemnificativ de la 459,5 mil. lei la 459,8 mil. lei sau cu 0,3 mil. lei mai mult comparativ cu suma transferurilor aprobate (modificate) pentru anul 2022.

Alocarea de mijloace financiare suplimentare este condiționată de următorii factori:

- asigurarea majorării costurilor pentru cheltuieli de personal în legătură cu creșterea valorii de referință pentru angajații încadrați în serviciile sociale în volum de circa 0,2 mil. lei;

- modificarea contingentului de beneficiari pentru unele plăți sociale cu un cost de 0,1 mil. lei.

De asemenea, au fost efectuate unele redistribuiri între activități/plăți sociale la solicitarea APL, fără impact asupra bugetului de stat.

Transferuri pentru pachetul minim de servicii sociale

Volumul *transferurilor din Fondul de susținere a populației* pentru finanțarea pachetului minim de servicii sociale de către autoritățile publice locale de nivelul al doilea constituie 119,0 mil. lei.

Totodată, prin derogare de la prevederile art.26 alin.(1¹) din Legea nr.123/2010 cu privire la serviciile sociale, din resursele generale ale bugetului de stat se alocă autorităților publice locale de nivelul al doilea 65,0 mil. lei pentru finanțarea pachetului minim de servicii sociale (serviciului social „Asistență personală”).

În legătură cu suplinirea resurselor Fondului de susținere a populației cu mijloace financiare de la vânzarea păcurei încasate de la S.A Termoelectrica, resursele generale ale bugetului de stat preconizate în volum de 65,0 mil. lei pentru finanțarea serviciului social ”Asistență personală” se diminuează cu suma de 28,4 mil. lei și vor constitui 36,6 mil. lei. Respectiv, Fondul de susținere a populației se va majora cu 28,4 mil. lei și va constitui 147,4 mil. lei.

Suplimentar, au fost repartizate mijloace autorităților publice locale de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale pentru măsurile de asistență socială din contul următoarelor proiectele finanțate din surse externe:

- contribuția UNHCR în volum de 2,0 mil. lei în sprijinul persoanelor vulnerabile din Republica Moldova și refugiaților;

- contribuția UNICEF în volum de 105,6 mil. lei pentru asigurarea asistenței tehnice pentru consolidarea sistemului de protecție a copilului, inclusiv servicii sociale.

Transferurile de la bugetul de stat la bugetele locale pentru anul 2022 se prezintă în anexa nr.7 la proiectul de lege în redacție nouă.

3.5. Balanța bugetului de stat și finanțarea soldului (deficitului) bugetar

Modificările operate la partea de venituri, cheltuieli și surselor de finanțare a bugetului de stat s-au soldat cu reducerea deficitului aprobat (modificat) a bugetului de stat cu 2 141,0 mil. lei, în sumă nominală constituind 17 245,0 mil. lei sau 6,2% în PIB. Suma reducerii soldului bugetar (deficit), practic în totalitate va fi îndreptată pentru majorarea soldurilor mijloacelor bănești în conturi.

Din suma totală a deficitului, componentei de bază îi revine 13 107,6 mil. lei sau 76,0%, iar la proiectelor finanțate din surse externe le revine 4 137,4 mil. lei sau 24,0%.

Totodată, se propune modificarea structurii surselor de finanțare a deficitului, ca urmare a revizuirii intrărilor de împrumuturi, în special celor destinate atenuării impactului crizelor. În același timp, reieșind din faptul că pentru finanțarea deficitului bugetului de stat sursele interne devin tot mai costisitoare, vor fi utilizate resurse de creditare oferite pe plan extern de către partenerii de dezvoltare.

Principalele modificări la *sursele de finanțare a deficitului* bugetului de stat, comparativ cu cele modificate prin Legea nr.112/2022, se referă la:

- *Majorarea activelor financiare în suma totală de 1 313,6 mil. lei*, inclusiv din contul reducerii sumei împrumuturilor recreditate de către proiectele finanțate din surse externe instituțiilor financiare și nefinanciare 1 358,7 mil. lei și reducerii cu 29,9 mil. lei sumelor destinate rambursării împrumuturilor recreditate din mijloacele financiare obținute din împrumuturile de stat pentru realizarea proiectelor și programelor pentru dezvoltare;

- *Micșorarea datoriei în sumă totală cu 1 393,2 mil. lei*, pentru suport bugetar se reduce cu 51,7 mil. lei și pentru proiecte finanțate din surse externe - cu 1 341,5 mil. lei, iar:

- ✓ *datoria internă va rămâne neschimbată față de sumele modificate anterior;*

- ✓ *finanțarea externă va fi micșorată cu 1 563,1 mil. lei față de suma aprobată (modificată) în buget, dat fiind faptul că s-a micșorat cu 221,6 mil. lei din contul împrumuturilor pentru susținerea bugetului și cu 1 341,5 mil. lei din contul împrumuturilor destinate proiectelor finanțate din surse externe. Diminuarea finanțării pentru susținerea bugetului în lei cauzată de reestimarea la cursul de schimb actualizat va fi din contul*

asistenței macrofinanciare oferite de UE cu 69,8 mil. lei, din contul asistenței financiare oferite de Guvernul Poloniei cu 44,0 mil. lei, din contul Băncii Mondiale pentru Proiectul Modernizarea sectorului sănătății cu 18,2 mil. lei și pentru Proiectul TAMP cu 0,4 mil. lei și din contul micșorării volumului de finanțare din cadrul asistenței financiare oferite de Agenția Franceză pentru Dezvoltare cu 109,1 mil. lei și programului ECF-EFF al FMI cu 44,2 mil. lei, precum și majorării din contul Băncii Mondiale pentru Programul „Moldova, măsuri în situație de urgență, reziliență și competitivitate. Operațiunea de politici de dezvoltare” cu 48,9 mil. lei și din contul Băncii Europene pentru Investiții pentru Proiectul privind infrastructura feroviară și parcul de material rulant ale Republicii Moldova cu 15,2 mil. lei;

✓ pentru onorarea obligațiilor față de creditorii străini, din contul fluctuației cursului de schimb valutar, vor fi utilizate mijloace cu 169,9 mil. lei mai puțin.

• Modificarea soldurile de mijloace bănești în conturile bugetului de stat va fi majorată cu 2 061,4 mil. lei, inclusiv la componenta de bază cu 1 651,4 mil. lei și la componenta proiecte finanțate din surse externe cu 410,0 mil. lei.

Sursele de finanțare ale soldului bugetar a bugetului de stat pentru anul 2022 se prezintă în următorul tabel:

mil. lei

	Denumirea	Aprobat (modificat prin Legea nr.112/2022)	Modificat
	SOLDUL BUGETAR	-19 386,0	-17 245,0
	Surse de finanțare	19 386,0	17 245,0
1	<i>Active financiare</i>	-4 159,3	-2 845,7
	Creanțe interne	1 133,4	1 118,2
	Acțiuni și alte forme de participare în capital	-6,6	-21,8
	Alte creanțe interne	1 140,0	1 140,0
	Împrumuturi recreditate interne între bugete	59,2	55,8
	Împrumuturi recreditate interne a instituțiilor nefinanciare și financiare	-5 351,9	-4 019,7
2	<i>Datorii</i>	17 552,8	16 159,6
	Valori mobiliare de stat emise pe piața primară	-	-
	Valori mobiliare de stat emise pentru asigurarea stabilității financiare	-290,0	-290,0
	Garanții de stat interne	-10,0	-10,0
	Împrumuturi externe	17 852,8	16 459,6
	primirea împrumuturilor externe	20 513,7	18 950,6

	Denumirea	Aprobat	Modificat
	rambursarea împrumuturilor externe	-2 660,9	-2 491,0
3	<i>Modificarea soldului de mijloace bănești</i>	5 992,5	3 931,1

3.6. Evoluția datoriei de stat în anul 2022

La situația din 30 iunie 2022, soldul datoriei de stat la valoarea nominală a constituit 78 892,3 mil. lei, mai mult cu 1 139,6 mil. lei comparativ cu sfârșitul anului 2021, fiind influențat de majorarea soldului datoriei de stat externe cu 2200,4 mil. lei și micșorării soldului datoriei de stat interne cu 1 060,8 mil. lei. Micșorarea soldului datoriei de stat interne a fost condiționat de finanțarea internă netă negativă a VMS emise pe piața primară, iar a datoriei de stat externe - de finanțarea externă netă pozitivă și evoluția cursului de schimb al monedei naționale în raport cu dolarul SUA.

La situația din 30 iunie 2022 *datoria de stat internă* a constituit 32 220,5 mil. lei la valoarea nominală, înregistrând o diminuare de 1 060,8 mil. lei față de situația de la finele anului precedent.

Modificarea datoriei de stat interne s-a produs preponderent din contul micșorării emisiunii VMS pe piața primară cu 1 177,1 mil. lei la valoarea nominală.

Pe parcursul a 6 luni ale anului 2022 au fost organizate și desfășurate 25 licitații de vânzare a VMS pe piața primară, finanțarea netă din contul cărora la situația din 30 iunie 2022 a înregistrat valori negative în sumă de 1 177,1 mil. lei la valoarea nominală sau 1 751,7 mil. lei la prețul de cumpărare. Astfel, soldul VMS plasate pe piața primară prin intermediul licitațiilor, aflate în circulație la 30 iunie 2022, a constituit 17 601,0 mil. lei sau 54,6% din totalul datoriei de stat interne.

Pe parcursul a 6 luni ale anului 2022, Ministerul Finanțelor permanent a monitorizat situația pe piața primară a VMS și a comercializat VMS doar la rate acceptabile ale dobânzii.

Astfel, în perioada de gestiune ratele maximale ale dobânzii propuse de către investitori pentru VMS au variat de la 14,0% până la 19,9%, însă Ministerul Finanțelor nu a acceptat toate ofertele investitorilor, fapt ce a permis menținerea unui nivel optim al ratelor dobânzii la VMS.

Ca rezultat, rata nominală medie ponderată a dobânzii la VMS comercializate în decursul a 6 luni ale anului 2022 a constituit 14,7%, ce este cu 9,1 p.p. mai mare comparativ cu perioada respectivă a anului 2021.

La situația din 30 iunie 2022, *soldul datoriei de stat externe* a constituit 2440,8 mil. dolari SUA (echivalentul a 46 671,8 mil. lei) fiind format în totalitate din datorie de stat externă directă.

De la începutul anului 2022, soldul datoriei de stat externe exprimat în dolari SUA a înregistrat o diminuare cu 65,3 mil. dolari SUA sau cu 2,6%. Această

modificare este justificată prin finanțarea externă netă pozitivă în valoare de 84,5 mil. dolari SUA și prin fluctuația negativă a ratei de schimb a dolarului SUA față de alte valute în sumă de -149,9 mil. dolari SUA. Totodată, ca urmare a deprecierei monedei naționale față de dolarul SUA, soldul datoriei de stat externe exprimat în lei s-a majorat cu 3 359,5 mil. lei.

Conform estimărilor, *soldul datoriei de stat* la situația din 31 decembrie 2022 nu va depăși 101 069,8 mil. lei, înregistrând o diminuare cu 1 028,1 mil. lei față de valoarea precizată pentru sfârșitul anului 2022, preponderent din contul diminuării datoriei de stat externe. La situația din 31 decembrie 2022, soldul datoriei de stat externe va constitui 66 534,6 mil. lei, majorându-se cu 1 474,9 mil. lei sau cu 2,2% față de valoarea precizată, fiind influențat de diminuarea finanțării aferente împrumuturilor de stat externe destinate atât pentru suport bugetar, cât și pentru proiectele finanțate din surse externe. La situația din 31 decembrie 2022, soldul datoriei de stat interne va constitui 34 535,2 mil. lei la valoarea nominală, majorându-se cu 446,8 mil. lei sau cu 1,3% față de valoarea precizată, fiind influențat de creșterea ratelor la VMS comercializate pe piața primară.

Astfel, ponderea soldului datoriei de stat în PIB se va micșora față de valoarea precizată, cu 1,2 p.p., și la situația din 31 decembrie 2022 va constitui 36,1%.

Totodată, în structura datoriei de stat, la finele anului 2022, ponderea datoriei de stat externe va constitui 65,8%, iar a datoriei de stat interne - 34,2 la sută.

La prezenta notă se anexează următoarele tabele:

Tabelul nr.1 „Evoluția indicatorilor bugetului public național în anul 2022”

Tabelul nr.2 „Propuneri de modificare a Anexei nr.1 „Indicatorii generali și sursele de finanțare ale bugetului de stat””

Tabelul nr.3 „Propuneri de modificare a Anexei nr.2 „Componența veniturilor bugetului de stat și sursele de finanțare a soldului bugetar””

Tabelul nr.4 „Propuneri de modificare a Anexei nr.3 „Bugetele autorităților finanțate de la bugetul de stat””

3.1 Cheltuieli

3.2. Resurse

Tabelul nr.5 „Propuneri de modificare a Anexei nr.4 „Cheltuielile bugetului de stat conform clasificăției funcționale””

Tabelul nr.6 „Propuneri de modificare a Anexei nr.5 „Volumul cheltuielilor de personal pe autorități bugetare””

Tabelul nr.7 „Propuneri de modificare a Anexei nr.6 „ Cheltuielile pentru investiții capitale pe autorități bugetare””

Tabelul nr.8 „Propuneri de modificare a Anexei nr.7 „Volumul transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale””

Ministrul finanțelor

Dumitru BUDIANSCHI